КАФЕДРА КАМЕРНОГО АНСАМБЛЮ

Камерний ансамбль

Освітній ступінь	Магістр	**Курс**	1,2
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»	**Семестр**	1, 2, 3
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво» (Скрипка, Альт, Віолончель, Фортепіано)		
Статус	обов'язкова	**ECTS**	5
		Годин	150
		Практичні заняття	72
		Самостійна робота	78
Форма контролю	Залік, Атестаційний іспит		

Інформація про викладачів

ПІБ	**Гудько А.Т.,** професор, завідувач кафедри камерного ансамблю Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, заслужений діяч мистецтв України. **Ващук О. М**., виконувачка обов'язків доцентки кафедри камерного ансамблю Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, заслужена працівниця культури України. **Жукова О.А.**, доцентка кафедри камерного ансамблю Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, кандидатка мистецтвознавства.
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations
e-mail	anatolii.gudko@gmail.com vaschukvaschuk@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Комплекс професійних складових камерно-інструментального ансамблевого виконавства удосконалюється здобувачами в процесі засвоєння, методичного осмислення ансамблевої творчості вітчизняних та зарубіжних композиторів в історичній перспективі. У курсі дисципліни опановуються ансамблеві твори з участю фортепіано - сонати, тріо, квартети, квінтети, секстети - і т.д., а також ансамблеві цикли п'єс, варіації, сюїти та ін. Партії інструментів у багатьох з названих творах великою мірою індивідуалізовані та парітетні у розвитку. Робота з репертуаром плануються з урахуванням рівня професійної і ансамблевої підготовки здобувача, його творчого потенціалу як музиканта. Учасниками ансамблю вирішуються також індивідуальні завдання, обсяг яких формує викладач. Розподіл, вибір та деталізація матеріалу дисципліни за темами на кожному занятті залежить від індивідуальних професійних особливостей учасників ансамблю.

Самостійна робота та її результати є невід'ємною частиною якості виконання ансамблевої програми. Викладач дисципліни контролює завдання, які впливають на залікові показники семестру: рівень вивчення студентом своєї партії, знання партій партнерів та партитури в цілому; рівень вирішення ансамблевих та індивідуальних завдань, поставлених викладачем під час занять; рівень вирішення самостійно поставлених технічних та художніх виконавських завдань; наявність усвідомлення професійної та творчої комунікації в ансамблі; вміння використовувати теоретичні знання у виконавській практиці; рівень розуміння матеріалу самостійно опрацьованої методичної літератури; рівень інтелектуальних та творчих ініціатив в процесі виконавської інтерпретації ансамблевого твору.

Сценічна практика стає невід'ємною складовою творчого процесу.

Здобувачі послуговуються в роботі системою знань, умінь та навичок, отриманих в системі дисциплін освітнього ступеня «Бакалавр», а також дисциплін поточного курсу магістратури. Такими дисциплінами є класи спеціального інструменту (фаху); курси методики викладання гри на інструменті, історії виконавства, аналізу музичних форм, поліфонії, основ музичної інтерпретації, історії музики, концертмейстерського класу та фортепіанного дуету (програма «Фортепіано»), квартету (програми «Скрипка», «Альт», «Віолончель»).

Мета навчальної дисципліни: підготовка сучасних висококваліфікованих фахівців у галузі камерно-інструментального ансамблевого виконавства, успішність подальшої самостійної діяльності яких забезпечується всебічним розвитком творчої особистості та високим рівнем професійної майстерності.

Завдання:

- виховання самостійного, креативного виконавця в галузі камерно-інструментального ансамблю
- вдосконалення професійного комплексу камерно-інструментальних ансамблевих знань, умінь та навичок;
- набуття досвіду роботи в камерних ансамблях;
- виховання звукової культури та слухового контролю в процесі ансамблевого виконання;
- здобуття навичок самостійної роботи;
- вміння працювати з методичною літературою.

Здобувачі повинні:

– знати:

- особливості дисципліни «камерний ансамбль»;
- процес становлення жанру камерного ансамблю;
- основні стилістичні тенденції XVIII-XXI століть;
- теоретичні й практичні основи камерно-інструментального ансамблевого виконавського мистецтва;
- способи переконливого художнього трактування ансамблевого твору;
- комунікаційні особливості ансамблевого виконавства;
- особливості сучасного розвитку камерно-інструментального ансамблевого виконавства України та світу;
- способи роботи по вивченню ансамблевого репертуару, методичної літератури, розширенню сфери професійної термінології.

– вміти:

- використовувати у виконавській практиці професійні знання, набуті в класі камерного ансамблю;
- аналізувати композицію й драматургію творів, що виконуються;
- самостійно ставити та вирішувати ансамблеві завдання;
- створювати переконливу виконавську ансамблеву інтерпретацію;
- аналізувати різні версії виконавських прочитань творів;
- відтворювати в творчому процесі традиції камерно-інструментального виконавства України, вміти працювати над творами, які відображають новітні тенденції розвитку сучасного мистецтва.
- забезпечувати реалізацію інформаційного обміну у виконавському процесі завдяки комунікативно- виконавським якостям музиканта;
- реагувати на акустичні умови сценічного виступу ансамблю.

Програмні компетентності:
Загальні компетентності
ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 7.Здатність до міжособистісної взаємодії
ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):
СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики.
СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.
СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного/навчального матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання:
ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності
ПРН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
ПРН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних

інтерпретацій.
ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача

Перелік тем

Модуль 1
Змістовий модуль І. Інтерпретація двох різностильових камерно-інструментальних ансамблевих творів з різними композиційними завданнями
Тема 1. Професійні якості, виконавські можливості студента у формуванні конкретного ансамблю. Приклади читання з листа та розбору музичного матеріалу твору.
Тема 2. Складові якісного розбору авторського тексту. Стильові, образні, композиційні особливості ансамблевого твору.
Тема 3. Психофізіологічні особливості виконавської діяльності та комунікація в ансамблі.
Тема 4. Ансамблева виконавська робота над елементами партитури твору у жанрово-стильовій площині.
Тема 5. Засоби художньої виразності та їх ансамблеве прочитання: узгодження звукового співвідношення, інтонування, фразування, тембру, ритму, темпу, штрихів, артикуляції, динаміки, орнаментики, особливостей педалізації та ін. Виконавські особливості роботи в даному творі, складі ансамблю.
Тема 6. Робота над опануванням програми в цілому. Погодження деталей ідейно-художнього та композиційно-драматургічного інтерпретаційного рішення.
Тема 7. Специфіка виконавського перевтілення у сценічних показах: репетиційний період.

Змістовий модуль 2.Виконавське прочитання двох камерно-інструментальних ансамблевих творів, один з них українського композитора.
Тема 1. Ознайомлення з образними, стильовими, композиційно-драматургічними особливостями твору та засобами їх ансамблевої реалізації
Тема 2. Завдання ансамблевого бачення партитури твору: авторські вказівки та їх прочитання. Ансамблева фактура та функції кожної партії в композиційному розвитку.
Тема 3. Деталізація ансамблевого виконання: узгодження якості звуку, інтонування, фразування, тембру, ритму, темпу, штрихів, артикуляції, динаміки, орнаментики, особливостей педалізації та ін. Вдосконалення виконавських навичок в даному складі ансамблю.
Тема 4. Деталі єдиного у всіх учасників ідейно-художнього та композиційно-драматургічного задуму**,** робота над інтерпретацією ансамблевого твору.
Тема 5. Творчі рішення та їх відповідність історичним стильовим умовам, авторським позначкам. Деталі подачі виконавській концепції кожним з учасників ансамблю.
Тема 6. Виконавська воля та артистизм, слуховий контроль ансамблевої єдності намірів відчуття ансамблевої вертикалі та процесу драматургічного розвитку.
Тема 7. Просторово-акустичний фактор в ансамблевому виконавстві і відповідна корекція ансамблевих завдань
Модуль 2
Змістовий модуль 3 Ансамблева майстерність та художнє втілення завдань камерно-інструментального ансамблевого твору
Тема 1. Складові якісного прочитання стильової компоненти ансамблевого твору, обриси художнього потенціалу в розкритті задуму автора.
Тема 2. Авторський текст та його розкриття, комплекс засобів виразності у партії та партитурі. Опанування ансамблевої фактури, визначення функції кожної партії в

ансамблевій цілісності
Тема 3. Ансамблева деталізація композиційних та драматургічних завдань: узгодження якості звуку, інтонування, фразування, тембру, ритму, темпу, штрихів, артикуляції, динаміки, орнаментики, особливостей педалізації та ін.
Тема 4. Робота над єдиною художньою концепцією учасників ансамблю, композиційною стрункістю.
Тема 5. Тонкощі відтворення засобів виразності та чітка структуризація виконання,, артистичне відчуття волі та емоції партнера в ансамблевій комунікації.
Тема 6. Підготовка до сценічного виступу. Засади самоконтролю.
Тема 7. Репетиційний період: просторово-акустичні умови залу, уточнення ансамблевих завдань.

Форми та технології навчання

Курс дисципліни «Камерний ансамбль» для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» містить практичні заняття та години для самостійної роботи. Контрольні заходи: модульний контроль: академічний виступ, сценічне виконання концертної програми, контрольний урок. Підсумкові модульний контроль: залік, атестаційний іспит.

Навчальні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Камерний ансамбль».
2. Бібліотечні фонди Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого та інших бібліотек.
3. Інтернет-ресурси (список частково представлений у програмі навчальної дисципліни)
4. Рекомендована література програми навчальної дисципліни «Камерний ансамбль» , інформаційні ресурси, щорічні нотні каталоги, також РЕКОМЕНДОВАНИЙ РЕПЕРТУАР ДЛЯ КАМЕРНОГО АНСАМБЛЮ.
5. Репетиційні приміщення - в навчальних аудиторіях, концертних залах.

Методи контролю

1. Поточний контроль: академічний концерт, концертна програма, контрольний урок. Контроль самостійної роботи.
2. Підсумковий контроль:
   - диференційований залік (семестри 1-й, 2-й).
   - атестаційний іспит (семестр 3-й).

Семестр	підсумковий контрол	Поточний контроль
1	**Залік**	***Академічний концерт*** *(приймає комісія кафедри, оцінюється за шкалою* ECTS"
		Контрольний урок (*недиференційована шкала, приймає викладач класу)*
2	**Залік**	***Концертна програма*** *(приймає комісія кафедри,оцінюється за шкалою* ECTS)
		Контрольний урок *(недиференційована шкала, приймає викладач класу)*
3		***Контрольний урок*** *(недиференційована шкала, приймає викладач класу)*
	Атестаційний іспит	*(приймає державна атестаційна комісія, оцінюється за шкалою* ECTS)

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання: **Модуль1: ЗМ1, 2 (семестри 1, 2)**	Всього %
1.	Академічний концерт (семестр 1), концертна програма (семестр2)	60
2	Контрольний урок	15
3.	Самостійна робота	20
4.	Участь у концертах класу викладача/ заходах кафедри/ благодійних музичних акціях/ майстер-класах/ стажування в літніх академіях	5
5.	Залік: всього	100

№ з/п	Контрольний захід оцінювання:	Всього %
	Модуль 2: ЗМ3 (семестр 3)	
1	Контрольний урок	10
2.	Самостійна робота	20
3.	Участь у концертах класу викладача/ заходах кафедри/ благодійних музичних акціях/ майстер-класах/ стажування у літніх академіях	5
4.	Атестаційний іспит	65
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів
за шкалою ECTS (академічні концерти, концертна програма, атестаційний іспит)

Оцінка «Відмінно» (A) 90 – 100 балів: якісне, ініціативне у творчому відношенні виконання музичного твору, за складністю відповідного програмним вимогам, переконливе з позиції стилю та музичної форми відтворення авторського тексту. Майстерне володіння ансамблевою технікою, динамічна збалансованість звучання; штрихова, динамічна та метро-ритмічна взаємодія. Зважена інтерпретація поєднується з артистизмом.

Оцінка «Добре» (B) 82 – 89 балів: якісне виконання музичного твору, за складністю відповідного програмним вимогам, не відрізняється творчою яскравістю, артистизмом та виконавською довершеністю.

Оцінка «Добре» (C) 74 – 81 балів: виконуваний твір відповідає рекомендованому рівню складності, але наявні деякі технічні та ансамблеві неточності, недостатньо переконливе володіння стильовими ознаками твору.

Оцінка «Задовільно» (D) 64 – 73 балів: завдання ансамблевого твору засвоєні недостатньо. Технічний рівень виконання не відповідає в повній мірі рівню складності твору. Наявні суттєві недоліки у втіленні композиції та драматургії твору.

Оцінка «Задовільно» (E) 60 – 63 балів: завдання ансамблевого твору засвоєні недостатньо. Студент демонструє низький рівень засвоєння професійного комплексу знань, вмінь та навичок у виконанні твору.

Оцінка «Незадовільно» (F) 35 – 59 балів: програма виконана не в повному обсязі. Відсутнє ансамблеве мислення, не продемонстровані музичні та технічні можливості.

Оцінка «Незадовільно» (FX) 1 – 34 балів: відсутність професійних навичок. Студент не засвоїв матеріал програми внаслідок порушення навчальної дисципліни та неприпустимого ставлення до предмета.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою

Заохочується прагнення студентів до опрацювання матеріалу за допомогою англомовних джерел - книг, статей, онлайн-курсів тощо, які відповідають тематиці конкретних занять.

Позааудиторні заняття або (Неформальна освіта)

Передбачається участь студентів у фестивалях, концертних програмах, благодійних музичних акціях, участь у майстер-класах та стажування у літніх музичних школах/академіях; пасивна та активна участь у міжнародних, всеукраїнських та кафедральних конференціях, круглих столах; відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій, виставок тощо.

Рекомендована література

1. Арсенічева Т. О. Соната для віолончелі і фортепіано В. Косенка та проблема традицій і новацій у виконавському тлумаченні твору / Т.О.Арсенічева // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. - 2010. - Вип. 87.- С. 29-41.
2. Базіна Н.Ю. Оновлення музичної мови української скрипкової сонати у ХХ столітті / Н.Ю.Базіна // Науковий вісник НМАУ ім.П.І. Чайковського. - 2009. - Вип. 82. – С. 103-110.
3. Базіна Н.Ю. Українська скрипкова соната у ХХ столітті (до проблеми оновлення музичної мови) / Н. Ю. Базіна // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. – 2010. -

Вип. №87. – С. 41-53.

4. Басалаєва Є. Стилістично-тембральний плюралізм фортепіано в камерно-інструментальній творчості українських композиторів покоління 1960-х років: автореферат дис.. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтв.: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». – О., 2012. - 20с.
5. Басалаєва Є.О. Камерно-інструментальні ансамблі з фортепіано в музиці ХХ сторіччя і творчість українських композиторів генерації 1960-х років / Є. О. Басалаєва // Науковий вісник НМАУ ім.П.І.Чайковського. - 2009. - Вип. 82. - С. 218-227.
6. Боровик М. Сучасність в інструментальному ансамблі. // Проблеми української радянської музики. Статті. – 1069. - Вип. 2. – К. ; Музична Україна. – С. 168-207.
7. Ващук О. М. Постать Ф. Якименка: нотатки творчої біографії / О. М. Ващук // Київське музикознавство. – 2004. - Вип.13. – С. 137-145.
8. Ващук О. М. Тріо М. Скорика «Речитативи і рондо» (виконавський аналіз) / О. М. Ващук // Матеріали Міжнародної конференції піаністів-педагогів ЕРТА. - Львів, 1996. – С. 24-28.
9. Водолєєва Н. В. Про архітектоніку у Сонаті для віолончелі й фортепіано С. Прокоф'єва / Н.В. Водолєєва // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – 2009. - Вип. 82. - С. 95–103.
15. Водолєєва Н. В. Про архітектоніку Першого концерту для фортепіано з оркестром Сергія Прокоф'єва» / Н.В.Водолєєва // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. - 2019. - Вип. 126. - С.58–67.
10. Волкова Л. В. Українське фортепіанне тріо: питання виникнення, еволюції жанру, новітніх технологій, виконавства. Навчальний посібник. – Донецьк, 2013. – 98 с.
11. Гришко-Ратьковська Л. О. В.С.Косенко – професор Київської державної консерваторії імені П.І. Чайковського / Л.О.Гришко-Ратьковська // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. – 2010. - Вип. №87. - С 236-248.
12. Жукова О. Жанрова специфіка камерно-ансамблевих творів Ф.Пуленка і роль у них

фортепіанної партії, Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. – 2009. - Вип. 82. - С. 247-253.
13. Жукова О. Фортепіанна партія у творах Ф.Пуленка для камерного ансамблю. / О.А.Жукова // Науковий вісник НМАУ. – 2010. - Вип. 87. - С. 75-82.
14. Жукова О. Musik und Gesellschaft: Tendenzen und Wege der Wechselwirkung Erfahrung der Musikreise / О.А.Жукова // Київське музикознавство. – 2013. – Вип.45. - Київ/Дюссельдорф. - С. 124-137.
15. Жукова О. Historically Informed Performance in Today's Ukrainian Culture Kyiv-Mohyla Humanities Journal. – 2019. - №6. - Web of Science http://kmhj.ukma.edu.ua/article/view/189072/188511
16. Зав'ялова О. Стильові пріоритети камерно-інструментальної творчості Б. Лятошинського / О.Зав'ялова // Рейнгольд Глієр — Борис Лятошинський. Життя і творчість в контексті культури: До 140-річчя від дня народження Р.М. Глієра та 120-річчя від дня народження Б.М. Лятошинського. - Житомир: Вид-во ФОП Євенок О.О., 2014. - С. 230–240.
17. Зав'ялова О. К. Віолончель у камерно-ансамблевій культурі України: Монографія. – К.: ІМФЄ ім. М.Т. Рильського НАМ України, 2009. – 256 с.
18. Зима Л. В. Жанр фортепіанного квінтету як історико-стильовий феномен: типологічний аспект. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеню кандидата мистецтвознавства. – Одеса, 2014. – 17с.
19. Камерний ансамбль. Програма та методичні рекомендації для музичних вузів. // Укладачі Царевич І. С., Боровик І. Б., Гришко-Ратьковська Л.О. – К.: Центрмузінформ, 1996. - 28с.
20. Камерний ансамбль / І. І. Польська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. - 2012. – Режим доступу : https://esu.com.ua/article-10859
21. Камерно-інструментальний ансамбль: традиції та сучасний вимір (до 165-річчя ЛНМА імені М.В. Лисенка): Матеріали [Тези] Міжнародної науково-практичної конференції, 9 грудня 2016 року ЛНМА імені М.В. Лисенка; [гол. ред. : Ігор Пилатюк, наук. ред. –упоряд.: Ніна Дика] – Львів, 2016. – 126 с.
22. Карачевцева І. Скрипкові сонати К. Вебера, Ф. Шуберта, Ф. Мендельсона у музично-історичній ситуації 1810–1820 ро- ків : автореф. дис канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». – Харків, 2015. - 17 с.
23. Кияновська Л. Специфіка камерно-інструментального мислення Мирослав Скорика (на прикладі творів останнього двадцятиріччя) / Л.Кияновська // Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка. Камерно-інструментальний ансамбль – історія, теорія, практика. – 2011. – Вип.25. - Львів, «Сполом». – С. 7-16.
24. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. - Львів: Наукове товариство ім.Т.Г. Шевченка, 2000. - 284 с.
25. Кравченко А. Камерно-інструментальне мистецтво України кінця XX – початку XXI століть (семіологічний аналіз) : монографія. – Київ : НАКККіМ, 2010. - 300 с.
26. Кравченко А. Мізансценічні принципи моделювання простору ансамблевої комунікації в концертній і фестивальній практиці України кінця XX – початку XXI століть / А.Кравченко //Актуальні питання гуманітарних наук. – 2018. - Вип.20, том 2. - С. 43-48.
27. Криса О. Альт у камерно-інструментальній музиці Б.М. Лятошинського: вплив на розвиток композиторської та виконавської шкіл Київської консерваторії / О.Криса // Українське музикознавство. - 2006. - Вип. 35. - Київ. - С. 391–407.

28. Купріяненко Е. Альт у політембровому камерно-інструментальному ансамблі австро-німецької традиції (пізнє бароко – Й. Брамс) : автореф. дис канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». – Харків, 2010. - 18 с.
29. Купріяненко Є. «Казкові оповідання» Р.Шумана в контексті розвитку камерного ансамблю / Є.Купріяненко // Проблеми взаємодії мистецтва і педагогіки та теорії і практики освіти: зб.наук.ст. ХНУМ ім. І. П. Котляревського. – 2009. – Вип.24. - Харків. - С. 287–296.
30. Кутлуєва Д. Фортепіанні квартети Ф. Мендельсона як явище романтичної епохи / Д.Кутлуєва // Аспекти історичного музикознавства. – 2019. – Вип. 16. - Харк. Нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – С. 143–157.
31. Мисько-Пасічник Р. Формування творчої особистості Василя Барвінського: камерно-інструментальні ансамблі празького періоду / Р.Мисько-Пасічник // Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка. – 2013. – Вип. 31.
32. Міхеєва Н. «Великий концертний дует» К. М. Вебера – перша романтична соната для кларнету та фортепіано / Н. Міхеєва // Проблеми взаємодії мистецтва і педагогіки та теорії і практики освіти. Збірник ХНУМ ім. І. П. Котляревського. – 2011. - Вип. 33. - С. 72–80.
33. Молчанова Т. О. З історії ансамблевого музикування: монографія. - Львів: Сполом, 2005. – 160 с.
34. Моргунова Т. В. Косенко та ансамблева педагогіка України / Т.Моргунова // Віктор Косенко, його доба і культура ХХІ століття: науковий збірник. – Київ, 2020. - С.87-91.
35. Моргунова Т. Формування основних навичок ансамблевої гри при навчанні піаністів. // Мистецька педагогіка. Традиції і сучасність. Теорія і практика. Збірник статей. – Маріуполь, 2019. - С.75-86.
36. Моргунова Т.Стильові трансформації камерно-ансамблевої музики О. Яковчука // Ювілейна палітра 2017: до пам'ятних дат видатних українських музичних діячів і композиторів. Збірник статей. – Суми, 2018 - С. 127-135.
37. Науковий вісник. Естетика і практика мистецької освіти [Редактор–упорядник – О.Ващук]: зб.ст. НМАУ ім. П.І.Чайковського – 2008. – Вип.74. – Київ. - 304 с.
38. Омельченко Т. Контраст як фактор розвитку і створення музичної цілісності твору (на прикладі сонати для скрипки та фортепіано В.Бібіка ор.71) / Т.Омельченко // Художня цілісність як феномен музичної творчості та виконавства. Науковий вісник НМАУ ім.. П.І.Чайковського. – 2005. - Вип. 48. - С.154-163.
39. Омельченко Т. Українські сонати для скрипки та фортепіано 70-90-х років ХХ ст. (виконавські проблеми осмислення фактурно-жанрової організації тематизму) Автореферат дис. канд. мист. – Київ, 2008. - 25с.
40. Омельченко Т. Шляхи формування та стилістична еволюція української сонати для скрипки та фортепіано / Т.Омельченко // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2005. - Вип.2. - Київ: Міленіум. - С.76-84.
41. Павлишин С. Еволюція камерного ансамблю / **Стефанія Павлишин** // Наукові збірки ЛНМА імені М.В. Лисенка. – 2013. – Вип.31.– Львів. - С. 8-11.
42. Пірієв О. Камерно-інструментальна творчість Макса Регера / О.Пірієв // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. - 2013. - Вип. 107. - С. 146–157.
43. Повзун Л. Історія камерних інструментально-ансамблевих жанрів. / Л. Повзун. Навчальний посібник до лекційного курсу «Методика викладання камерного ансамблю». – Одеса: Астропринт, 2013. – 214 с.
44. Польска І. Камерний ансамбль: історія, теорія, естетика: монографія. – Харків: ХДАК, 2001. - 396 с.

45. Савчук І. Метод «вільної інтерпретації» на прикладі Сонати для скрипки та фортепіано тв. 19 (1926) Бориса Лятошинського. До питання про філософсько-естетичні засади творчості композитора. 20-ті роки / І.Савчук // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. - 2000. - Вип. 8. - Київ. - С. 58–65.
46. Савчук І. Український квінтет Б. Лятошинського. До питання про формотворчу цілісність / І.Савчук // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. - 2008. - Вип. 74. - С. 214–227.
47. Самотос-Баєрлє Н. Сторінки біографії Миколи Колесси: камерно-інструментальна музика – виконавська практика і компонування (За «Спогадами» М. Колесси / **Н. Самотос-Баєрлє //** Наукові збірки ЛНМА імені М.В. Лисенка. – 2013. -Вип.31. Львів. – С. 252-258.
48. Середенко А.М. К. Шимановский. Соната g-moll. Українське музикознавство: науково-методичний збірник. – 2000. - Вип.29. – Київ. - С.227-236.
61. Середенко А. М. До історії виникнення та розвитку камерно-інструментального ансамблю у вітчизняній культурі XVIII століття; Київське музикознавство: Збірник наукових статей- 2004. - Вип.14 – Київ.
62. Середенко А.М. Естетичні і стильові тенденції розвитку фортепіанного камерно-інструментального ансамблю в період Великої Вітчизняної війни (на прикладі творів українських та російських авторів). Київське музикознавство: Збірник наукових статей. – 2009. – Вип. 30 – Київ. - С. 242-252.
63. Слюсар Т. Камерно-інструментальні сонати у творчості львівських композиторів 90-х років / Т.Слюсар // Музика Галичини. Наукові збірки ЛДМА ім.М. Лисенка. – 2001. - Вип 5. – С. 241-247.
64. Смірнова І. Принципи взаємодії інструментів в змішаному ансамблі на прикладі тріо для скрипки, валторни та фортепіано ор. 40 Й. Брамса / І.Смірнова // World Science. – 2019. - №6 (46), Vol. 2 (June). - С. 9–13.
65. Смірнова І. Феномен змішаного ансамблю у творчості Й. Брамса: особливості ансамблевого письма в аспекті тембрової специфіки / І. Смірнова // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. – 2019. - №4. - Харків. - С. 77–82.
66. Соколова Л. Фортепіанні тріо у творчості віденських класиків та австро-німецьких романтиків : автореф. дис. ... канд. систе- цтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». -Харків, 2013. - 18 с.
67. Сульдіна С. Трагічне у музиці Валентина Сильвестрова у контексті європейської та східної культур (від “Драми” до «Багателей») / С.Сульдіна // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського, Київський інститут музики ім. Р.М. Гліера. - 2011. - вип. 36. – Київ. – С.62-87.
68. Харитонова Д. Символічний вимір флейтових сонат Йогана Себастіана Баха / Д.Харитонова // Київське музикознавство. - 2017. - Вип. 56. – Київ. - С. 23–32.
69. Харитонова Д. Символічні елементи будови Сонати для скрипки та фортепіано оп. 19 Віктора Косенка / Д.Харитонова // Українське музикознавство. - 2017. - Вип. 43. - С. 130–144.
70. Харитонова Д. Символічність світовідчуття І. Ф. Карабиця (на прикладі сонати для віолончелі та фортепіано № 1) / Д. Харитонова // East European Scientific Journal. – 2018. - №9 (37), Part 4. - Pp. 8.
71. Царевич І.С. Післямова. З історії кафедри камерного ансамблю Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського.// Науковий вісник НМАУ ім.. П.І. Чайковського. – 2010. - Вип. 87. – Київ. - С.249-269.
72. Царевич І. «Український квінтет» Б.М. Лятошинського (деякі проблеми виконання) / І. Царевич // Музичний світ Бориса Лятошинського: зб. матеріалів. - Київ: Центрмузінформ, 1995. -С. 68–69
73. Царевич І. Камерно-інструментальні ансамблі Б. Лятошинського, створені у 20-х

роках / І. Царевич // Українське музикознавство. -1972. - №7. - С. 103–118.
74. Шестеренко І. Особливості виконання камерно-інструментальних творів Віталія Кирейка / І.Шестеренко // Виконавське музикознавство народно-інструментального мистецтва. Матеріали ІІ-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції (виконавці про своє мистецтво). Видання 3-тє. - Київ-Ніжин, 2016. - С.75-81.
75. Шумська, О., Олешко В., Олешко Т. Теорія і методика ансамблевого виконавства: навчально-методичний посібник / Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2020. – 108 с.
76. Яковчук Н. «Соната-поема» для альта і фортепіано Олександра Яковчука: деякі питання інтерпретації / Н. Яковчук // Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка. - 2013. - Вип. 31. - С. 206-212. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlnma_2013_31_29
77. Яковчук Н. Камерно-інструментальні ансамблі О. Яковчука: жанрово-стильовий аспект [Текст] : автореф. дис канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Яковчук Надія Данилівна ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. - Київ, 2017.- 16с.